

Pia Lohikoski vas

Toimenpidealoite virike- ja kulttuurisetelien käytön väliaikaisesta laajentamisesta kirjaostoihin

Eduskunnalle

Tuloverolain 69 §:n nojalla tavanomaiseksi ja verovapaaksi henkilökuntaeduksi lasketaan työnantajan järjestämä virkistys- ja harrastustoiminta. Verovapaana henkilökuntaetuna pidetään myös enintään 400 euron vuosittaista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Etuus on verovapaata vain silloin, kun etuus on ainoastaan työntekijän käytettävissä.

Suomessa työntajat käyttävät virikeseteliä laajasti, jotta voivat tukea työntekijöidensä liikunta- ja kulttuuriharrastuksia. Kirjojen ostoon virike- ja kulttuuriseteleitä ei kuitenkaan ole voinut käyttää, vaikka useat alan toimijat ovat tätä esittäneetkin. Lukemisharrastuksen tukeminen on kuitenkin tärkeää, sillä lukemisella on tutkimusten mukaan hyvin laaja vaikutus ihmisten hyvinvointiin, erilaisten taitojen kehittymiseen ja terveyteen. Lukemisen avulla esimerkiksi luotettavan tiedon tunnistamisen kannalta oleellinen kriittinen lukutaito kehittyy.

Lukemisen tukeminen on myös pitkällä aikavälillä tärkeää. Pisa-tulosten mukaan lasten ja nuorten keskuudessa heikosti lukevien osuus kasvaa, ja lasten taustalla on tässä kasvava merkitys. Tämän vuoksi on tärkeää tukea myös aikuisten lukemisharrastusta, sillä paljon lukevissa perheissä myös lapset lukevat todennäköisemmin paljon.

Liikunta- ja kulttuuripalvelut ovat oleellisia ihmisten hyvinvoinnin edistämisessä niin normaali- kuin poikkeusoloissakin. Poikkeusolot vaikuttavat kuitenkin suuresti ihmisten mahdollisuuksiin käyttää näitä palveluita, sillä esimerkiksi teatterit ja museot ovat kiinni ja kulttuuri- ja urheilutapahtumat peruttu pitkäksi aikaa. Lukemista tulisikin erityisesti nyt tukea, sillä se on harvoja kulttuuriharrastuksia, jotka ovat tässä poikkeuksellisessa tilanteessa mahdollisia. Lukemisharrastusta rajoittaa kuitenkin myös se, että kirjastot on ainakin toistaiseksi suljettu.

Virike- ja kulttuurisetelien käytön laajentaminen kirjaostoihin helpottaisi myös alan toimijoiden tilannetta. Kirjailijoiden tulot ovat esiintymistilaisuuksien vuoksi pienentyneet, ja vain kirjanmyynnistä saatava tulo on jäljellä. Kirjakaupat puolestaan ovat ahdingossa asiakasvirtojen tyrehtyttyä. Kirjaostosten mahdollistaminen virikesetelillä helpottaisi kirjakauppojen hankalaa tilannetta. Virike- ja kulttuurisetelien käyttöalueen laajentaminen kirjojen ostamiseen voisi olla väliaikainen toimi, esimerkiksi vuoden 2021 loppuun. Muutos on valtiolle täysin kustannusneutraali, mutta parantaisi ihmisten hyvinvointia sekä kirjailijoiden ja kirjakauppiaiden epävarmaa tilannetta.

Toimenpidealoite TPA 51/2020 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kulttuuri- ja virikeseteleiden käyttöalueen väliaikaiseksi laajentamiseksi kirjaostoihin mukaan lukien e-kirjat.

Helsingissä 23.4.2020

Pia Lohikoski vas